

ДРУЖИНКА
ГОДИНА ВТОРА - КНИЖКА ТРЕТА

Книжка 3

Ноември 1949 г.

Год. II

ГРАД - ПАЛЕТНИК ДИМИТРОВГРАД

Днес река Марица пее
весело в полето
и високо е над нея
слънцето в небето.

Там, де бяха бреговете
голи и пустинни,
днес по цели нощи светн
и гърмят машини.

Там строи се денонощно,
там трудът не спира —
вдигат се комини мощни,
влаковете свирят.

Никнат радостни квартали,
фабрики, заводи,
електрически централи,
далекопроводи.

Там Димитровград просторен,
светъл се изправя.
Там работят неуморно
бригадири славни.

В бъдещето най-далечно
той ще носи спомен —
за Димитров — живя и вечно —
паметник огромен.

Елисавета Багряна

по неволя тракторист

По продължение на рекичката в равнината се е простряло селото с белите си къщици.

Целият народ се е събрал на два километра далеч на мерата. Всички гледат чудната черна машина, която е дошла да оре. За пръв път селото вижда такава машина. Чуват се гласове, че тази машина, която се нарича трактор, е невярна машина, и с нея не може да се оре. Ще почне да оре, ще изкара една бразда и ще се задуши.

— Какъв е този трактор, каква е ползата от него? Само дим изхвърля? — казва един побелял старец, като потупа с тояжката си.

— А от дим ползата е малка.

— Дали може дълго да върви? — съридо попита един червендалест чичо. — Ще изоре една бразда — и стоп! — Това не е за нас. С коне ореш от сутрин до вечер и никакво гориво не ти трябва. Хвърлиш му малко сенце — па ореш бразда след бразда.

Трактористът намръщен обикаля трактора.

— Ех вие, селски гъби! Ще ми сравнявате машината с коня. Тя не знае

що е умора, а конят цял в пина потъне и спре. Гледайте!

Той кордиса трактора и го пусна. Машината забръмча, почна да бълва дим, тръгна. Машинистът я кара право, като върти ловко кормилото. Заобиколи един голям четиригълник и се върна назад.

Спря я и скочи от нея.

А старецът пак потупва с тояжката си по земята:

— Толкоз му е — само един път обиколи. Не ти трябва! Ще повърви, ще повърви и ще спре, ами тогава какво ще правиш?

Трактористът се разсърди и извика:

— Кой от вас иска да седне тук? Аз ще я наглася и ще му покажа как да я управлява. Няма никаква философия.

Тълпата се спотаи. Неочаквано, разбутвайки тълпата с лакти, се изперчи пред него високият четиринадесетгодишен Петко Кривокраков и плахо каза:

— Аз.

— Сядай. Няма никаква философия. Хвани кормилото. Завъртиш ли тук, тракторът ще тръгне. Завъртиш ли пък на тук — ще тръгне по тази посока. Е, разбира ли?

— Разбрах.

— Ето, аз го пускам; ти направи две-три обиколки и ще спреш пак тука. А за да спреш, ще налегнеш този лост.

Петко го налегна.

— Ето на, тъй. Сега ще пусна, дръж се за кормилото. Да, тръгна! Тракторът забуйта и тръгна. Петко стисна здраво кормилото. Тракторът върви като по линия, отдалечава се.

Страхът на Петко премина. Ще му се да се обърне назад, за да види как всички гледат в него, но не смее да се помръдне. Ето и завоят, гдето трябва да обърне. Петко внимателно завъртя кормилото и тракторът все буци, почва да се обръща и тръгна назад. Сърцето на Петко радостно тупти:

— Научих се!.. Научих се!..

Петко приближава до тълпата. Всички му ръкоплескат, викат „ура“. Петко, с почервяло от щастие лице, обръща и пак тръгва назад. Отзад, далече и слабо, се чува пак „ура“.

Петко дохожда до края, обръща и пак приближава тълпата. Пак „ура“ и ръкоплескания. Наново се връща. Така пет пъти премина. Почнаха да му викат:

— Стой, Петко, стой!.. Спри!..

Като премина тринадесети път, тълпата се разрева:

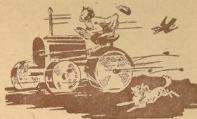
— Стой, тебе ти казваме!

Лицето на Петко почервя от страх и сълзи потекоха от очите му. Той хлипа и вика:

— Не мога да спра. Не зная на къде да завъртя.

И пак отмина.

— Тичайте за машиниста към селото. — А Петко все върви и върви с трактора си. Пак му викат:

— Завърти я тази пушина, завърти я, където ти попадне, може би ще спре.

— Страх ме е — реве Петко — боя се да не ме ритне. — И отминава вече двадесети път.

Трактористът се показва. Той тича откъм селото. След него като врабци тичат и децата. Трактористът пристигна, когато Петко обръща вече двадесет и седмия път. Тичайки, той, се хвана за лоста, машината спря.

— Нищо, братко, макар и по неволя, ти показа на цялото село, как може с машина да се работи, а не с чифт коне. От тебе ще стане добър тракторист и ще бъдеш полезен човек.

А. Серафимович

ХЛЯБЪТ

Често спирам при хлебара да погледам в утринта, как издига топла пара хлябът, печен през нощта.

Няма нищо на земята сладко като топъл хляб: влива си той в сърцата и на силен и на слаб.

Този хляб се ражда лете в родното тежезесе там край Дунава ни светли в и тракийското поле.

Жив и здрав да е орача в мойта хубава земя, който от зори до залъча сее с трактор семената.

Да живее и жътваря, дружно сборил нитен клас. Да живее и хлебара, който води хляб за нас!

Младен Исав

МОМЧЕТО НА БРИГАДАТА

Васко Телефонистчето дотърча при канала на язовира "Георги Димитров", дотеробаше шест бригадирски отред. Там застигна командир, отиде чест и зарече!

— Другарю командир, дърят ви на телефона. От бригадата. За бърза работа.

— Добре, Васко — отговори командирът. — Отдъхни си малко, па зарай тая количка в лагера. Прелай я да я поправят веднага в ковачницата.

— Какво ще си отдъхвам — каза момчето. — Още сега ще я откарам. Ей го де е лагерът.

Васко хвана развалената количка, огледа я отсам-оттам и с глас на познавач отсече:

— Дребна работа. Две винчета и една скобка я триват. — Я го гледай ти майсторчето! — обади се Станка Смехотворната. — И от поправки разбирало! Теява да го зачислите в ковачницата, другарю командир. Да удри с голямия чук. Да обаби съвременниче на бай Коля Аталинката.

— Добре си е Васко при телефонистчето — намери се командирът. — Тя му помага да си готви изпитите. Пък и той я отмени. И а готварницата хубавя работа върши. Не щабно минуваче, а ударно момченце е нашият Васко. Неграмотен долее тука предателство за завършено второ отделение. Издаде му го бригадирската комисия за ограничаване. Наесен ще вземе изпит за трето отделение и ще постъпи да саеда в четвърто. Ще си го направим момче на бригадата.

Отреният командир тръгна към лагера. Васко покря редом с него количката. Като се поотдалечи от девойките, момчето рече:

— Другарю командир, може ли, като поправят количката в ковачницата, да извозвам с нея пръст после при девойките?

— Разбира се. Нека видят, че умеем да вършим и тая работа.

— А утре?

— И утре може, но вадурти ден не бина. Ще си гледаш твоята работа. Малък си още за истински бригадир. Пък и нали имаш — изпити имаш да готвиш.

— Моля ви се, другарю командир, барем десет деня да вършат. Не е трудно за мене. Свикнали са ми ръцете. Тикал съм количка по цели месеци в село. И изпита ги готвя в починките. Защо да съм малък за бригадир? В списание "Дружинка" прочетох, че на Детския град работели тридесет септемвришките и им дали бригадирски значки.

— Е, да, ама ти не си септемвришък.

— Дайте да работя, та да застука да ме приемат, другарю командир!

— Добре — съгласи се най-подр командирът. — Радвам се, че е така упорито желеш да работиш, но не забравяй и чегенето за изпита! Ако поналеж слаб успех, пак няма да те приемат в организация Септемвришче.

— Всичко ще свърша, другарю командир!

Васко затина радостно с количката и стигна преди командира в лагера.

След два часа той върна поправената количка при девойките на канала. Съобщил на четната командирка, че отредил му е разреша да работи при тях. Той ден Васко замести библиотечарката Лилия, която отиде по работа в лагера. Той работи усърдно и пълно. Тичешки откриваше натоварената количка. Бързо я изспаше и пак тичешком я връщаше към канала.

— Жив и здрав да си ти, Васко! — каза при завършване на работата четната командирка. — Няма да ни посрамниш. Утре ще те зачислим в едн от нашите групи и ще участвуаш в надпреварването.

На другата сутрин, когато свиря тръбата за ставане, Васко пръв се озова пред помещението на девойките. След сутринната гимнастика и закуска целият отред се отпрати с песни на работа.

— Колю ми е драго, че пех с бригадирите! — мислеше си Васко. — Колю хубаво блести Тунджа, позлатена от изгрева! Поскоро, по-скоро да почнем работа!

Стигнаха на канала и почнаха да работят. Васко търчеше радостно с количката и беше неуморен.

През време на голямата почивка Станка Смехотворната подаде на новото бригадирче книгата "За младешта" и рече:

— Чети, бригадирче, да ялям заслужаваши ти свидетелствата, дето си получиш. Чети тука!

Васко пое книгата и зачете бавно, но

ниско и уверено:

...Трябва да имате твърда воля и упоритост... Трябва да различите на своите сили в учението и живота..."

— Браво, Васене! — прекъсна го Минка. — Шом за три месеца си се научил толкова добре да четеш, наистина ще завършиш гимназия! Можех да различа, както казва другарят Димитров, на своите сили!

— Васко — обади се друга бригадирка — за какъв ще се учиш, като свършиш гимназия?

— За агроном. Ще работя в нашата кооперация.

— Ами пари за учене?

— Ще не издържа бригадата.

— За какво момчето на бригадата! — извика Минка и след нея постоирите и потрети всички бригадирки.

През целия ден Васко Бригадирчето работи за двамина.

Вечерта при отчитане на съревнованието Васковата група беше посочена за пръв еи.

Лагерът гръмна от одобрително "ура!", Васковото бригадирско сърце щеше да изхвърти от радост.

Есента Васко напусна язовира. Той представя свидетелство от бригадата и се записа за редовен ученик. На избраното на организация Септемвришче, шом чука, че е бил ученик в бригадата, всички вдигнаха ръце да бъде приет за член и председателът му върза червената връзка.

Ран-Босилек

Чавдарче

Нося аз чавдарна синя около вратлего, обещавам да премина догодина в трето!

Пазя книжките грижливо, уча упорито, — колко мама е щастлива виждам по очите!

На другарчетата с радост винаги помагам от нашите бригади никога не бягам.

Следвам батковият пример, той ме насърдава: "Септемвришче" — славно име с чест и труд се дава!

Веса Паспалеева

ЕЛЕКТРОТЕХНИК

Тоя спретнат мъж го викат Милчо електротехникът. Той на жиците опасни сърчно туря крушки ясни. Нямате ли ток у вас, потърсете го завчас.

Той ще дойде, ще прегледа где е лошата повреда, па с ръцете си корави жици здрави ще постави и с едно-единично „Щрек!“ ще прогони всеки мрак.

Асен Разцветников

МАЛКИЯТ ОТКРИВАТЕЛ

Чудно момче беше Шарл! Тичаше по цял ден с другарите си, играеше, скачаше, а като го попитаха за нещо, гледаше ги учудено, с широко отворени очи.

— Ей че си заплес! — смееха му се всички.

Но Шарл не им се сърдеше. Шарл дори не ги чуваше. Той искаше да открие нещо, което при най-слабото драскване да пламне като свещ.

Това беше тъкмо преди сто години. Хората още не познаваха кибрита, и Шарл, петнадесетгодишното момче от френското село Полини, се зае да го открие. „Има толкова неща, които горят и избухват“ — мислеше си Шарл. — Защо да не се направи такава смес, която при драсване да пламне бързо и лесно, като запалена свещ?

И той постоянно мислеше за тази смес. Поради това винаги беше унесен, поради това не чуваше виковете и закачките на другарите си.

Но Шарл не мислеше само. Шарл непрекъснато правеше опити. Шом се върнеше от училище, той се завираваше в някой тих, затулен кът и почваше да смесва прахове, да замесва кашичи, да потапя клечки и да ги суши.

— Ах, боже, мой! — сърдеше се майка му — това дете ще умре от глад! Шарл! Ела да ядеш!

— Ида! Ей сегичка! — обаждаше се Шарл.

Но минаваха минути, минаваха часове, а Шарл не отиваше: опитите го увличаха, той забравяше, че са го викали и че е обещал да иде.

И чак когато майка му го нами-

раше, наведен над малките кутийки и стъпки, и го хващаще за ръката, Шарл ставаше, поглеждаше мило опитите си и тръгваше пред нея.

— Огладнял съм — казваше той като на себе си. — Много съм огладнял. Вечер Шарл обичаше да си поиграе, защото в тъмното опити не можеше да се правят. Но чакаше да се свършат игрите, да се прибере в стаята си и да седне пред малкото прозорче. Там на тъмно, Шарл прекарваше най-хубавите часове от денонатието. Той гледаше далечните заснежени върхове на Алпите и мислеше за опитите, направени през деня.

Шарл вярваше, че ще открие самозапалителна смес, както вярваше, че на сутринта ще се събуди.

След дълъг и упорит труд, той попадна на верни следи: взе разтвор от едно лесно запалително вещество, наречено фосфор, и го намаза върху една кора. После стопи сира, смеси я с хлор — калий и потопа в тази смес малки клечки. Когато всичко беше приготвено и изсушено, Шарл драсна една клечка върху фосфорната кора. Клечката изпраща, но не се подпали. Шарл трепереше от възлнение. Той взе друга клечка и този път натисна по-силно. Клечката изпръска и пламна.

Шарл си глътна езика от радост, дигна запалената клечка нагоре и започна да подкача на един крак.

После изтича при майка си и се хвърли на врата ѝ.

— Майко! Сполучих! — викаше той, задавен от радост. — Сега лесно ще палим печката!

— Шарл! — извика строго майка му. — Да не си полудял!

Тогава Шарл стана, взе една клечка и я драсна по фосфорната кора. Клечката пламна.

— Моето момче! — рече простъзена майка му и го прегърна. — Та ти си цял откривател!

На следния ден Шарл показа откритието си на своя учител. Учителът взе горящата клечка и я разгледа.

— Bravo, Шарл! — рече той. — Ти си бил голям майстор!

Прост беше този учител и не разбра какво велико откритие беше направил неговият петнадесетгодишен ученик.

Шарл продължи да прави кибрит за домашно употребление. Но в затътеното алпийско село нямаше човек, който да разбере значението на малките самозапалителни клечки.

Късно, след десетина години, кибритът беше открит в Германия и Австрия. Той беше по-лош от кибрита на Шарл, но това никой още не знаеше.

А Шарл? Шарл завърши гимназия, завърши медицина и стана лекар в една дълбока провинция на Франция. Там и почина „на преклонна възраст. Всички го знаеха под името доктор Шарл М. Сори, но никой не знаеше, че той като дете, откри едно от най-големите културни блага на човечеството.

Георги Караславов

КАК СЕ СТАВА ПРЕДСЕДАТЕЛ

Там младежката бригада първенец в съревнование, зарад своето старание бе получила награда — трактор с двадесет конски сили! Той минаваше от там. „Хей, Василе, хей, Василе, помогни, ела ние!“ Васко трактора обърна и усмихнат им отвори: „Ида, ида, добър ден, аз съм славен тракторист и работник-комунист. Аз от работа не багам, радост е трудът за мен, идвам бързо да помагам!“

Впригат трактора, тогава той спокойно забунтава. На стопанството въз двора тъй пристигат те с нотора. Септемвричетата ги срещат с поздравления горещи: „Браво, Спасе, прав си бил, славно ти си работил! Пилетата наедрали, много вече натекнали!“ Спас ги радостен прегръща и усмихнат им отваря: „Верно, много натекнаха, кончетата не можах да ги върнат, нямат сили като тракторите мили!“

И когато днес събра се септемврианската дружина, младият ръководител в стапта напред премина и с голям пакет в ръце, рече с весело лице: „Да излезе тука Спас! Хайде, Спасе, на, вземи го тъй списание „Дружинка“. Дар е от Те-ке-зе-се-то, че си гледал цяло лето пилетата на полето! Нека всеки тук от вас бъде умно работливо септемвриче като Спас. Всички викнаха тогав: „Ура, да живее Спас!“ И съгласни всички бяха: председател Спас избраха!

Лъчезар Станчев

Спас расте в Те-ке-зе-се-то, работливо е момчето. Тая жетва на полето септемврианската му чета да помага бе наврела. После всички за награда пратиха ги в планината и на лагер край морето. Спас отказа. — „Аз туй лето пилетата искам наши тука да им дира паша.“ Някой викна с весел глас: „Значи нашият другар тук ще стане кокошар“. Но не се разсърди Спас. С татко си в Те-ке-зе-се-то убедиха те съвета.

Двама мийстори тогава почнаха с дъски да правят двуутявен нов кафез: „Ще го съвръшим още днес. Раз-рыз. Чук-чук-чук. Спасе, дайя левти тук“. И наистина — свършиха! Покрия му дори сложица! Вдигнаха го над нолла: Цалаа кълца с колела! Пилетата там прибраха, два дни вътре ги държах, за да синклят да се връщат вечер нато в своя кълца. Впригнаха тогав конете и излязоха в полето.

Кът в стърнищата избреха и за дълго време спряха. Спас бе радостен, зосмен. Пилетата по цял ден и пасат си и кълват, и пълнеят и растат. Там летува туй момче и на слънце се пече. На жетварите наред топъл носеха обел. Не забравяха готвачите — пращаха и на пазачите. Често от герун висок Спас оглежда надалече: Всичко тук е сбрано вече в кооперативен блок! Тракторни сноповерзвачки в нивите далеч бумтят, нейде илососъбирачки подир кончетата вървят. Ех, че славно е кълето дружини сме в Те-ке-зе-се-то! Туй минават ден след ден, Спас е весел и зосмен. Ето лятото минава, всичко бързо пожълтява, ранна есен там настана и дъждец тогав захвана.

И поеха те назад, дядо стар и внукът млад, с треста пилета чудесни и вървят и пент песни. Край селото те пристигат, пътят стръмен се издига — поразкалин от дъжда. И не чеш ли — хоп беда! Колелата в кал затычат, кончетата се явяват, но не могат да вървят. Как тогав да продължат?

Л ТЪ Ж К Е Ю Ц

жениния! Извадете чина!

Затракаха чанти, зашумяха листове от тетрадки. После всичко утихна. Учителят се спря пред Асена и попита недоволен:

— Къде ти е тетрадката?

Асен седеше свит на чина, засрамен и неспокоен.

— Аз... аз, другарю учител, аз забравих тетрадката си.

— Приготи ли домашното?

— Написах всичко, но забравих тетрадката си! Аз... вече няма...

Учителят погледна мълчалив смутено лице на Асена и изведнъж реши:

— Затичай се в къщи да донесеш тетрадката. Хайде, по-бързо!

Асен прибедна, погледна другарите си, сякаш чакаше от тях помощ и стана бавно. Неохотно се оплти към вратата, каточели се двоумеше и искаше да каже нещо.

— По-бързо, Асене! — извика му Добрев. Асен затвори вратата зад себе си.

Урокът започна. Стефка излезе на черната дъска да реши задача за един градинар, който изкарал на пазара различни зеленчуци. Учителят вървеше доволен между чиновете и се усмихваше на старанието, което неговите ученици проявяваха.

Изведнаж вратата се отвори тихо. Асен се вникна все тъй смуген и бледен. Той не носеше тетрадката.

— Защо не я взе? — попита учителят.

— Аз... другарю учител... Нямахме никой в къщи. Заключено беше... Мама и татко излезли по работа...

Добрев сви недоволен вежди. Не каза нищо, а направи знак на момчето да седне.

Към обед той си тръгна към къщи. На улицата го поздравиха усмихната жена.

— А-а, вие сте майката на Асен? Добър ден, добър ден — любезно отвърна Добрев. Тя го спря, ръкува се и попита как син ѝ учи в училище.

— Не е зле, но... — учителят се досети нещо и добави: — Днес забравил тетрадката си. Върнах го в къщи да я донесе, а било заключено. Нямамо никой.

— Сутринта ли? — учуди се майката. — Че аз бях у дома. Ей сега излязох...

— Тогаз каква е тази работа? — замисли се учителят. — Ще видим, ще провера.

И забърза по улицата.

След обед имаха четене. Учителят наблюдаваше Асена. Сега той беше ве-

сел. Гледаше безгрижно и радостно. Дигаше ръка. Прочете урока си много добре. Добрев го похвали. Ала неочаквано, сякаш се сети нещо и попита:

— Е, Асене, върнаха ли се родителите ти?

— Върнаха се, другарю учител.

— Такава... А ти носиш ли тетрадката по смятане?

Изведнаж Асен се изчерви силно, погледна надолу и само мръдна устните си. Децата го гледаха любопитно.

— Какви, какви, носиш ли я?

— Ни... еее — въздъхна Асен.

— Хайде тогава изтичай да я донесеш. Но за пет минути да си тук.

Краката на Асена се подкосиха. С плахи и умоляващи очи той погледна учителя, сякаш искаше да му признае нещо. Изведнаж очите му се напълниха със сълзи. Той захълца, закри лицето си с ръце и затрепера. Другарите му гледаха учудени, в недоумение...

— Но защо плачеш? — поклати скръбно глава Добрев.

— Аз... аз, другарю учител... — пое Асен, като се запъваше и хълцаше — аз... нямам домашно... Мама беше в къщи, а аз...

Той се захлупи на чина и зариди с глас. Добрев изгледа изтръпналото отделение. И попита скръбно, с обиден глас:

— Е, какво ще кажете?

Владимир стана и високо заяви:

— Асен е септемврийче. Ясно е — излъга! Не написал домашното си — първа грешка. Излъга — втора грешка. В четата ще се занимаем с поведението му...

— Да, дава! — поде пак замислен Добрев. — Лъжата винаги идва след мързела. Лъжа и мързел — ето два ваши опасни неприятеля.

Асен хълцаше с дълбоко разкаяние. Топлите слънчеви лъчи, които се струеха от прозореца, не радваха наскърбените ученици...

Петър Стъпов

МАЙЧИНА ПЕБЕН

Нани, мамино дете,
мойто синче, нани —
скоро да ми порасте,
бригадир да стане.

Ветре, дето вееш във,
усмири си воя,
не буди от сладък сън
рождбата моя.

Бягай, бляскава луна,
крак да те прокудч —
твоята виделина
да го не събуди.

Спи, юначе, спи ми ти,
мамина красавец,
люлчицата ти дъхти
мира на здравец.

Мигар вече ми заспа,
рождбата дядна?
Ей и мама доизпа
песента приспяна.

Н. Марангозов

МАЛКИЯТ ТРУДОВАК

Милко пасеше козите на леза си. Един ден той се отдалечи от селото.

Между едно голямо блато и Дунава Милко съзри цял мравуняк от хора. Те копаеха пръст от страната на Дунава, Товареха и на колчици и я изсипваха върху висок насип. Там други хора набиваха изсипаната пръст с железни валици, теглени от коне. Милко приближи любопитно. Работеха само млади момци. Те носеха къси гащета. Но при все това телата им блястяха от пот от тежката работа.

Милко попита най-крайния:

— Какво работите?

— Всичко, каквото ни поръчат. Пътница, тунели, канали, жилища и още много други неща.

— А тук какво правите?

— Дига.

— Какво е това?

— Насип, който да отдели блатото от Дунава.

— Защо?

— За да пресушим блатото. Вместо него тук ще има златни нива. Ще разкопчават и слънчогледи високи като дървета. А дините, пълените и тиквите ще станат така едри, че ще тежат повече и от тебе. Защото почвата под блатото, която сега стои неизползувана, е много тлъста.

Милко погледна трудовака възхитен.

— Тогава искам и аз да помогна. Дай да опитам, дали мога да копая с кирката.

Трудовакът се засмя.

— Тежка е. Не е за тебе. Но там, където окъзи върбалак има студено изворче. Иди ми напълни матерята, че много ожаднях.

Милко грабна матерята. Обидиха се още двама трудоваци:

— Напълни и нашите.

Милко взе и техните материци. Когато се върна, други трудоваци го замолиха да донесе и на тях вода. До обед Милко тичаше неуморно да пълни материците. Когато трудоваците седнаха да обядват, наспяха и на Милко пълно калче с тлъста чорба, в която иначе голяма мръска месо. След като си изяде чорбата, сипаха му и подсладено филе. Такова вкусно нещо той ядеше за пръв път в живота си. От благодарност той носи вода и целини следобед.

Началникът на трудоващкото ядро се трогна. Той го повика при себе си и го попита:

— Какво работи баща ти?

— Аз нямам баща. Баща ми загина на фронта в Унгария.

— А майка ти?

— Нямам и майка.

— Тогава искаш ли да останеш при нас? Ще ти носим вода и ще спим при готвача.

Милко отговори със светнали очи:

— Искам. Само че трябва да се обадя на леза си.

И той подготви козите към село. Когато се върна, бе се вече мръкнало. Трудоваците се бяха строили около голям огън и пееха. Началникът го съгласа.

Той го попита:

— Можеш ли и ти да поеш?

Милко тордо го изгледа.

— Мога. Мама ме е научила на много песни.

И той без да чака нова покана, се изправи до огъня и запя звънка народна песен. Тя се хареса на всички. Изръкопсеха му. Милко изпя още една.

След като огъня изгасна, готвачът го прибра в бараката си и му направи легло в една празна каска за яйца. Беше меко и удобно и Милко спа чудесно. На другия ден с още по-голямо усърдие той се зае да носи вода.

Един неледен ден всички трудоваци бяха строени пред бараките. Те бяха облечени в чисти нови дрехи.

Началникът заяви:

— Днес ще награждаване нашите ударници. Свеляните трудоваци да излезат изред. И той избори няколко имена. Най-малък Милко чу и своето име. Той цяло се загледа. Но готвачът, който го бе обинал като баша, го бутна.

— Хайде, Милко, излизай и ти напред. И тебе ще награждават.

Милко застана до ударниците и зсрамено загледа скъсаните си панталонки. Трудоваците ударници поучиха значки, първи от отпуска. Дойде ред и на Милко.

Началникът го погледна и се усмихна. Той каза:

— Наистина вие сте за пълнене на материци с шестдесет материци на ден. А ти, Милко, пълнене по сто. Затова и тебе те провъзгласяваме за ударник. Но значката за това може да се оначи само на трудовашки костюм. Довесете костюма на Милко.

Един трудовак донесе съвсем нов, ушит нарочно за Милко, трудовашки костюм. Когато Милко облече костюма, началникът оначи тържествено ударнишката значка на гърдите му.

Той продължи:

— Донесох за тебе, Милко, и на по-горното началство. И то, понеже имаш развит слух, реши да те вземе в трудовата ударна музика. Утре ще те изпратят в града. Ще ходиш на училище и ще се учиш да свириш. Най-напред ще ти дават да биеш барабанче. Знай, Милко, че когато човек се труди от сърце, винаги сполучава.

След тези думи, началникът сграбчи Милко с двете си ръце, подигна го във въздуха и горещо го целуна по челото. Трудоваците завикаха ура. Цял свещ Милко сви юмручето си и радостно замаха към трудоваците.

Димо Сяров

септемврийска задача

По тетрачката си вчера аз разлях мастило; днес на връзката си гледам капки от лепило.

Често в къщи ми се случва пак беда голяма: още прага не прекречил и ядосвам мама.

Бързо книгите оставям, бегам да играя. На урок кога ме вдигнат нищичко не зная.

Председател на съвета е другарят Славя. Днес задачата септемврийска той пред мен постави:

В срок от месец да изправа всички свои грешки, двойките си да поправа със добри бележки.

В къщи примерен да бъда, да не сърдя мама. На Димитровската клетва верен да остана.

Иван Попов

Аз съм хубава тетрадка.
Моята другарка Радка
във табак ме е обвила
и на чистичко сложила.

Моите листа са чисти,
и корицата е здрава.
Буквите като мъниста
Радка винаги поставя.

Но и Радка е щастлива,
че я всичките обичат.
И учителката казва:
— Най-доброто ми момиче!

Аз съм грозна и нечиста
в мене има седем листа.
Осмият го скъса Тотка,
за да си направи лодка.

Аз не съм с табак обвита
и листата ми са кални.
В къщи всеки с крак ме рита.
Никой, никой ме не жели.

Но и Тотка често плаче,
че я никой не обича.
И учителката казва:
— Лошо, глезено момиче!

Александър Герон

Писмо от Албания

Като се върна Петърчо от училище, в къщи го очакваше приятна изненада.

— Петърчо — каза майка му — имаш писмо от дядо.

— От Албания! — радостно извика Петърчо и сините му очи блеснаха. — От Лим е писмото! Моята тв се, мамо, къде е?

Петърчо грабна писмото. Да, той познаваше този почерк, беше на Лим — неговото албанско другарче.

Петърчо се запозна с Лим миналото лято. Лим дойде да летува в нашата страна с група албански деца. Двете момчета много се сблизиха. Една от девойките, която придружаваше албанските деца, макар и албанка, знаеше български и прехвърляше.

И Петърчо често я молеше да бъде при тях и да превежда думите на Лим.

Лим говореше за своята страна, която беше непозната на нашите деца. Албачето беше на 12 години, мургаво, сухо и когато разказваше, тъмните му очи горяха. Най-много обичаше да говори Лим за борбата на албанския народ за освобождение.

Двама братя на Лим бяха загинали в борбата. Те бяха загинали като герои. Когато Лим разказваше за смъртта на своите братя, той не плачеше. Неговата майка го бе научила да бъде твърд. Лим си споминеше думите на майка си. Тя му каза:

— Не тъжи, не загуби двама братя.
Сега всички свободни албанци са твои братя.
Лим беше от Кучова — петролният град

на Албания. Там бяха кладенците, от където със сонда изсмукваха петрола. Лим описваше как става това. Там работеше неговия баща. До освобождението, петролният град принадлежеше на италиански капиталисти.

— Сега Кучова е наша, на работниците, на албанския народ — с гордост казваше Лим.

Когато албанските деца напуснаха колонията на път за своята страна, Петърчо и Лим си дадоха дума да не се забравят.

Петърчо взе ножа за подрязване и бързо отвори плика. Щом разтвори писмото и си

ните очи на Петърчо се замъглиха. Лим беше обгладил писмото си в черна рамка. Петърчо разбра — това беше за другаря Димитров.

Петърчо не усети кога стигна до албанското общежитие. Там намери студента Мисто. Мисто зачете писмото направо на български.

„Беше събота вечер — пишеше Лим с грижа и сълзи почерк. — Така тази вечер не се върна усмихнат и спокоен, а влезе при нас мъжичка и мрачен. Отпадна не беше виждала такъв такъв. Всички мъжички и чаканки. Така се отпусна из минарчето, помълча, погледна ме и тогава еда чуту каза: „Другарят Димитров почина тази сутрин в Москва“. В пликата къла беше станало необикновено тихо. Чувахме се само съскачането на светилника газ в кухненската печка. Първа скочи майка и отвори радното. Нагласи го на София. София предаваше траурна музика. Значи, истина беше.

Тази вечер у нас беше тъжно и мъжичливо. Не говорехме, но всички мислехме за другаря Димитров, за България, за тебе, което познаваме и обичаме.

На другия ден Кучова като че ли не беше същата. Бисогоговорител на Дома на културата не предаваше както обикновено весели песни, а тъжна музика. Синьото небе, грейнало след няколко джоджови дни, не радваше. Работниците пак работеха на машините, но техните лица бяха потъмнели и сурови. И моторите при петролните кладенци сякаш шумеха по-малко.

Кучова тъгуваше. Работниците скърбеха за другаря Димитров, за който аз много

пътни бях чувал да казват — че те го имат за свой учител в борбата. Аз ходех из петролния град, и познатите, които ме срещаша, ме поглеждаха особено. Разбрах защо. В мен те сякаш виждаха България, тъй като аз бях единствения албанец от Кучова, който познаваше нашата страна и получаваше писма от там.

Тези дни в Кучова не се говореше за друго, освен за другаря Димитров, за неговото дело. Никой не се интересуваше за друго, освен за пътуването на траурния влак от Москва до София. В Дома на културата годемия портрет на другаря Димитров беше обвит с черен плат. Пред портрета идваха работници и дълго го гледаха и сякаш се прощаваша с него.

В деня на погребението в Софя, тук се устрои траурно събрание. Сирените на Кучова виха пронизително. Сякогаш беше малка да побере учениците на другаря Димитров — работниците с изпалани сини дрехи, с мъжичливи и строги лица. Не плачеха, а пламнени думи се казваха от трибуната на събранието. Говори и татко. Аз няма да забравя татко от това събрание, нито последните му думи. Тези незабравими думи бяха: „Димитров почина, но Димитров е жив, защото хиляди, милиони са димитровците — и не само в България, но и в целия свят, и в Албания, и тук в Кучова — навсякъде, където туптат работнически сърце!“

Така пишеше Лим. Петърчо стгна писмото и почувства, да да обхваща бодра външа. Той замръзна с вдигната глава, горда, че е димитровче.

Бончо Несторов

* СЕЧ *

Пъргаво сеялко моя,
сей, засивай ти!
Тичвай, конче, ти на воля
в общите брезди.

Да засеem чудно жито —
от Украйна чак.
Скоро то ще спи повито
в хубав пухкав сняг.

А напролет хлябна нива
тук ще се люлей...
Бгай, конче с буйна грива,
сей, сеялко, сей!

Иван Кръстев

Дописникът на дружинка „Пола Драгойчева“ от едно село е много разсеян. Пише ни той в едно писъмце за постиженията на техния трудов отред през лятото. Толкова декарци царевица засили, толкова лук оскубали, толкова бялки събрали, това и това направили. И всичко все с цифри скрепено.

А накрая дописникът изказва мнението, че техният трудов отред бил по-добър дори и от тоя в с. Слатина, Новешико. Но дописникът забравил да пише, в кое село и околия се намира дружинката им. Искане ни се да проверим, дали е всичко верно, но не можем. Може би, ако дописникът не беше разсеян, тая година трудовият отред в неговото село щеше да бъде първенец.

...В дружинка „Мамичка“ се повел спор кой е открил хартията и заглеждащия културно-масовата работа, не могла да отговори.

Първата хартия е била създадена преди близо 2000 години от китайците, които са я добивали от силно пресована каша от бамбукови влакна. Също така на китайците принадлежи и издаването на най-стария вестник. Така, изданието „Кин-Паху“, което е излязло за първи път през 1048 година, не е спряло своето излизане до ден днешен.

ПРИКАЗКА БЕЗ ДУМИ

ДРУЖИНКА

Отг. редактор Ст. Ц. Даскалов. Художник Георги Ковачев. Уредник Хр. Стойков.

Годишен зборник 220 лв. Адрес: ул. Раковска 141, София, пош. чек. с-на 7640.
Издателство „Народна младеж“. Печатн. „Народна младеж“. Тираж 70.000

Книжката е дадена за печат на 3. XI. 1949-г.